

TRŽAŠKI DNEVNIK

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je leta 1872 umrl izumitelj brezžičnega brzojavnega aparata Samuel Morse.

ZAOSTROVANJE SPORA GLEDE SUSPENDIRANIH DELAVCEV CRDA

Delavci so odklonili ukrepe ravnateljstva ter šli včeraj zjutraj vsi v ladjedelnice

Ogorčenje delavcev zaradi razdeljevanja izkaznic, ki jih večina ni pokazala pri vходу - S tem so delavci jasno pokazali, da ne sprejemajo sporazuma ter da ne onehajo od borbe - Dolžnost vseh delavcev je, podpreti svoje delovne tovariše, ki jih skušajo pognati iz ladjedelnice

Proti delavcem CRDA so se združile vse reakcionarne sile: delodajalci, Delavska zbornica in rimski emisarji. Ob referendumu je Delavska zbornica na vrat na nos objavila program gradnje ladij, da bi preprečila glasovanje proti sporazumu. Predvčeršnjim je dr. Sartori, ravnatelj oddelka za finance ZVU, priredil tiskovno konferenco o teh naraščajočih težavah. Delavci so se na tej priložnosti hvalili delovanjem Delavske zbornice. Vse to je storili, da bi pomagali Delavski zbornici pasivirati delavstvo, da se ne bi upiralo ukrepom delodajalcev.

Delavci so se posebno razburile policijske mere ravnateljstva CRDA, ker hočejo z izkaznicami uvesti v tovarne in ladjedelnice fašistične metode. Prav zato so se bolj odločili, preprečiti industriji in emisarjem rimske vlade, da bi postopno likvidirali našo industrijo.

Ravnatelj Delavske zbornice v poslednjih dneh smo že dovolj jasno opredelili in ga tudi razglašili. Enotni sindikati so po preklicju sporazuma o suspenziji delavcev pozvali vse delavce, naj hodijo tudi po 1. aprilu redno na delo in naj ne sprejmejo izkaznic. To je popolnoma prav, toda ni dovolj. Predvsem vodi akcijo samo Sindikat kovinarjev, katerega vodstvo je podpisalo omenjeni sporazum, zaradi česar ga je Zveza enotnih sindikatov tudi grajala. Zakaj sedaj ta Zveza prepriča, kakor tudi samo Sindikat kovinarjev, ko pa gre za splošno vprašanje, ki se ne tiče samo delavcev CRDA, marveč vsega delavskega sploh. Prepustjanje akcije samo neki strokovni zvezi lahko vzbuji

sum, da se hoče Zveza ES iziniti odgovornost ter da išče poti za umik. Prav to pa bi bila najhujša napaka. Prav tako bi morala Zveza ES pokazati jasne perspektive za bodočo borbo, kar bi nedvomno ugodneje vplivalo na vse delavstvo.

Predvčeršnjim so namreč v ladjedelnici Sv. Marka v Trstu in v ladjedelnici Sv. Roka v Miljah razdelili delavcem izkaznice za vstop v

ladjedelnice, pri čemer pa niso dali izkaznic nad 1200 delavcem. Po načrtih ravnateljstva ne bi torej ti delavci imeli več vstopa v obe ladjedelnici. To je zelo hud udarec vsemu delavstvu, ker ne prizadeva samo 1200 delavcev, marveč vse delavstvo CRDA, ki bo stalno živelo v strahu pred odpusti. Z razdeljevanjem izkaznic hoče ravnateljstvo CRDA zasejati med delavstvom tudi razdor, tako da ne bi tisti, ki za sedaj ostanejo na delu, podprli onih, ki morajo iz tovarne.

Ravnateljstvo CRDA in Delavska zbornica, torej splošni nista upoštevala volje delavcev, ki so se v veliki večini izrekli proti sporazumu. Včeraj so CRDA uveljavile vsiljen sporazum, ki ga nihče

ne mara. To je zelo resen ukrep, delavstvo pa mora, če jih lahko privede do hudih pretresljajev. Delavci niso mogli mirno sprejeti tega nasilja, ker vedo, da jih ravnateljstvo CRDA ne pošilja domov iz ljubezni, marveč zato, da se jih na najhujši način iznebi ter tako brez za preprečitve svoj načrt sklenjenja ladjedelnice industrije. Delavstvo se je teh načrtov kmalu zavedlo, saj je opazilo med drugim, da pošiljajo domov najbolj borbeno in sindikalno aktivne delavce. Zato so delavci včeraj zjutraj kljub vsem ukrepom ravnateljstva CRDA šli vsi na delo ne glede na to, ali so dobili posebno izkaznico ali ne, ker med delavci vsi niso bili zadovoljni in imajo vsi pravico do dela. Nato niso izkaznic včeraj zjutraj pri vходу niti pokazali, razen nekaterih redkih izjem. V začetku so jih skušali stražniki CRDA ustaviti, toda ko se je nabralo veliko število delavcev, jih niso mogli ustaviti. Tako je šlo mnogo delavcev, ki so bili suspendirani in ki jim niso dali izkaznic, vendarle v ladjedelnico, kasneje pa jih je šlo še precej pri nekem stranskem vходу. Sedaj so delavci jasno pokazali, da ne sprejemajo krivičnih ukrepov ravnateljstva CRDA niti sporazuma.



Stražniki ob vходу v ladjedelnico Sv. Marka, kamor so jih poslali, da bi izvajali kontrolo

Delavci so se posebno razburile policijske mere ravnateljstva CRDA, ker hočejo z izkaznicami uvesti v tovarne in ladjedelnice fašistične metode. Prav zato so se bolj odločili, preprečiti industriji in emisarjem rimske vlade, da bi postopno likvidirali našo industrijo.

Ravnatelj Delavske zbornice v poslednjih dneh smo že dovolj jasno opredelili in ga tudi razglašili. Enotni sindikati so po preklicju sporazuma o suspenziji delavcev pozvali vse delavce, naj hodijo tudi po 1. aprilu redno na delo in naj ne sprejmejo izkaznic. To je popolnoma prav, toda ni dovolj. Predvsem vodi akcijo samo Sindikat kovinarjev, katerega vodstvo je podpisalo omenjeni sporazum, zaradi česar ga je Zveza enotnih sindikatov tudi grajala. Zakaj sedaj ta Zveza prepriča, kakor tudi samo Sindikat kovinarjev, ko pa gre za splošno vprašanje, ki se ne tiče samo delavcev CRDA, marveč vsega delavskega sploh. Prepustjanje akcije samo neki strokovni zvezi lahko vzbuji

sum, da se hoče Zveza ES iziniti odgovornost ter da išče poti za umik. Prav to pa bi bila najhujša napaka. Prav tako bi morala Zveza ES pokazati jasne perspektive za bodočo borbo, kar bi nedvomno ugodneje vplivalo na vse delavstvo.



Skupina delavcev pred ladjedelnico Sv. Marka gre na delo ter se ne zmeni za zahtevo stražnikov, naj jim pokažejo posebne izkaznice

Delavci so se posebno razburile policijske mere ravnateljstva CRDA, ker hočejo z izkaznicami uvesti v tovarne in ladjedelnice fašistične metode. Prav zato so se bolj odločili, preprečiti industriji in emisarjem rimske vlade, da bi postopno likvidirali našo industrijo.

Ravnatelj Delavske zbornice v poslednjih dneh smo že dovolj jasno opredelili in ga tudi razglašili. Enotni sindikati so po preklicju sporazuma o suspenziji delavcev pozvali vse delavce, naj hodijo tudi po 1. aprilu redno na delo in naj ne sprejmejo izkaznic. To je popolnoma prav, toda ni dovolj. Predvsem vodi akcijo samo Sindikat kovinarjev, katerega vodstvo je podpisalo omenjeni sporazum, zaradi česar ga je Zveza enotnih sindikatov tudi grajala. Zakaj sedaj ta Zveza prepriča, kakor tudi samo Sindikat kovinarjev, ko pa gre za splošno vprašanje, ki se ne tiče samo delavcev CRDA, marveč vsega delavskega sploh. Prepustjanje akcije samo neki strokovni zvezi lahko vzbuji

sum, da se hoče Zveza ES iziniti odgovornost ter da išče poti za umik. Prav to pa bi bila najhujša napaka. Prav tako bi morala Zveza ES pokazati jasne perspektive za bodočo borbo, kar bi nedvomno ugodneje vplivalo na vse delavstvo.

S KRAJEVNE SKOPŠČINE OF V NABREŽINI

ŠTEVILO ČLANOV OF V Nabrežini podvojeno

Rezultat odločne in pravilne politike Osvobodilne fronte - Naglo članov OF glede na zaključno resolucijo glavnega odbora OF - Nadaljevali je treba kampanjo za dvojezične napise

V torek zvečer je bila v dvorani prosvetnega društva elgo Grudena krajevna skupščina Osvobodilne fronte za Nabrežino, ki se je udeležilo precejšnje število članov. Zasedanje je otvoril dosedajni predsednik krajevnega odbora tov. Anton Pertot, ki je po pozdravni govor, ki ga je imel, predstavil članstvo OF v okviru glavnega odbora OF.

Ker je bila na dnevnem redu prva točka poročila o sedanjem političnem položaju, je gov. dr. Kukanja v uvodu svojih izjavnih prikazal poglobljeno posledice navezovanja tržaškega gospodarstva z italijanskim. Pri tem je poudaril glavne vidne meje Trstu škodljive politike, ki se odražajo predvsem v zloglasni tripartitni izjavi, londonskem sporazumu in osmo oktobrskem diktatu, to je v dogovoru med predstavniki vlad zapadnih veselej z italijansko vlado, ki so vse bolj povezovali tržaško gospodarstvo z italijanskim.

Danes se ogromna večina tržaškega prebivalstva slovenske in italijanske narodnosti in vseh družbenih slojev zaveda posledice tega sporazuma, saj val več ali manj občutijo gospodarsko krizo, ki je iz dneva v dan hujša.

Nedeljska seja glavnega odbora OF je po podrobnosti razkrila trenutni položaj tržaškega gospodarstva. Zato morajo biti točke sklepne resolucije izhodišče naše prihodnje vsestranske dejavnosti, ki se pa ne sme več omejit samo na ugotavljanje stanja, temveč morajo analize položaja sprotno voditi vedno konkretno akcijo na terenu.

Tov. dr. Kukanja je nato govoril še o nalozah članov OF v Nabrežini. Poudaril je politično važnost devinsko-nabrežinske občine in dejal, da morajo člani OF neprestano sodelovati v javnem življenju občine, kar se mora odražati predvsem v nakazovanju raznih perečih problemov, ki zadevajo občino in občane. Člani OF morajo tudi nuditi vso podporo, moralno in konkretno, predstavnikom OF v občinskem svetu, ki mora v občinskih meri postati parlament devinsko-nabrežinske občine.

Tov. Slavko Pertot je nato podal kratko organizacijsko poročilo. Govoril je o dosedajšnjem delu, pri čemer je omenil izdajanje izkaznic in pobiranje članarine, izlete v Jugoslavijo in razne konkretne akcije na terenu. Najzanimivejša pa je bila ugotovitev, da se je v zadnjem času število članov OF več kot podvojilo. Medtem ko je to močno narasle simpatije prebivalstva do OF zaradi njene konkretne borbe, ki jo vodi za pravice slovenskega ljudstva na našem področju.

O občinski problematiki je nato govoril svetovalec v občinskem svetu tov. Srečko Članjek, ki je prikazal delovanje devinsko-nabrežinskega občinskega sveta. V svojem poročilu je predvsem poudaril, da so svetovalci OF v okviru LSJ dosegli do sedaj precejšnje uspehe, toda večkrat niso našli razumevanja predstavnikov SDZ in kominforma, zaradi česar je ostalo mnogo pomembnih, ki sicer terjajo njegove rešitve, nerešenih.

Svoje dokaj obširno poročilo je tov. Colja zaključil s pozivom, da naj krajevni odbor OF pomaga z nasveti, kritiko in priporočili občinskemu svetovalcem, da bodo še uspešnejše zastopali svoje voljo in na sejah občinskega sveta.

V diskusiji so nekateri tovariši med splošnim odobravanjem zahtevali, da je treba nadaljevati s kampanjo za postavitev dvojezičnih napisov, potem so pa sledile volilne vprašanje odbora. Po predložitvi štirih listov so bili v odbor izvoljeni tov. Slavko Pertot, Ivan Gruden, Milan Kojanec, Stanko Čuharja, Vladimir Kariz, Anton Pertot, Gizela Prusl in Ivanka Svetlič. Prusl je nato še pooblastil novi odbor, da kooperira v svojih središnih ali dva mladince.

Po razpravi o še nekaterih drugih vprašanjih, predvsem o nedeljski komemoraciji na Opčinah so nato zasedanje zaključili.

Obvestilo Bol. blagajne (INAM)

Nekaj podjetij je že vrnilo pokrajinskemu sedežu INAM izpolnjene razpredelnice o šteju delavcev, ki so bili na delu 1. aprila. Nekateri teh podjetij pa so priložila omejenim razpredelnicam (max. 300) tudi obratne podatke (Prov. 116) z izjavo o navzočnosti na delu za vse delavce, ki so bili tega dne prešteti.

INAM poudarja, da morajo uporabljati podjetja te obratne podatke za izpolnitev obveznosti, ki jih imajo v zvezi s plačili prispevkov za pokojninsko in invalidno blagajno. Če so podjetja izpolnila te obveznosti, morajo biti pripravljeni na vsakih 60 dni.

Zato se obrzci (Prov. 116) izjavo o navzočnosti na delu ne uporabljajo ob šteju delavcev, marveč za obratne podatke izročajo priložnim samim. Če morajo potrditi izkaznice, ki zapadejo po 1. aprilu. Pri tem se pojasnjuje, da ostanejo sedanje izkaznice v rabi ter da jih bodo periodično potrjevali dokler jih ne bodo zamenjali z pisnimi knjižnicami nove vrste.

DOLOČBE ZA POTREBJAVNE IZKAZNIC

INAM obvešča delavce, da jim bodo 1. aprila 1954 izkaznice izkaznice samo, če priložijo hkrati tudi potrdila o navzočnosti na delu, katere določbe so priložile delavci. Delavci iz tržaške, repenbarske, nabrežinske, dolinske in zgonske občine se morajo za obratne podatke izkaznic zglasiti na sedežu INAM v Ul. Tarabochia št. 3 ter prinesiti s seboj omejenjena potrdila, delavci iz miljske občine pa naj se zglasijo na sedežu INAM v Miljah.

"Kapitan Mira" kmalu na svobodi?

29-letnega Marja Venierja, znanega pod imenom "Kapitan Mira", katerega je vojaško sodišče pred leti obsodilo zaradi posesti in prodajanja orožja na 5 let in 10 mesecev zapora ter se mu je v 5 mesečni kazni posređilo bežati v Italijo, odkoder se je pred kratkim vrnil domov, kjer ga je policija aretirala, ne bo dosti obsojil za njegov beg. Ustavili so namreč kazenski postopek in to na podlagi aplikativne amnestije. Mladencu so isto tako zaradi amnestije oprostil 3 leta zaporne kazni, kar pomeni, da bi moral prestopiti še približno 2 leti in nekaj mesecev, erjetno pa tudi teh ne bo presedel vsaj v celoti ne, kajti njegovo odvetnik Nimira je zahteval od sodišča, da se Venier podvrže psihiatrskemu pregledu. Če bodo s tem ugotovili njegovo delno slabost, mu bodo brez dvoma kazni že znižali.

OB CEREMONIJAH OKROG PODMORNICE "JALEA"

Ali je res ZVU dovolila prihod italijanskih oficirjev?

Čeprav je bila podmornica potopljena izven teritorialnih voda, so dovolili, da so jo zvelikli v Trst - Pred dvema letoma ZVU ni dovolila prihod štirih oficirjev JLA na pogreb umrlega oficirja JLA Adamiča

Nekako mesec dni pred 20. marcem je lokalni iredentistični tisk prinesel vest, da bodo dvignili z morskega dna italijansko podmornico "Jalea", ki je bila potopljena 1. 1915 blizu Gradeza na kraju, ki ga imenujejo "Mula di Muggiasa". Kmalu nato so javili, da so se dela za dvig podmornice potekajo in da bodo podmornico zvelikli v Trst ali Milje, kjer bi žalna svečanost za mrtvi mornarji, katere so bodo udeležili sveveda iz vsega sveta, vojne mornarice, razne spomine edinega pravega mornarja ter sorodniki in svojev ostalih, pri čemer so predvsem poudarjali, da je podmornica poveljeval izstrski komandant Giovanni.

Usva tega se je dalo zvesti, da je bil za dvig podmornice namenoma izbran prav ta čas, razunaj, da bo dela končana do 20. marca in da bi sam dogodek skupno s prihodom predvsem italijanske vojne mornarice bil zelo primeren za "spraznovanje 20. marca".

Toda dela so se - baje zaradi tehničnih ovir - zavlekli. Razen tega pa baje tudi pri ZVU imeli neke pomisleke izvirajoč predvsem iz dejstva, da je podmornica izšla izven teritorialnih voda in da bi jo zato morali zvelikli v kakšno italijansko luko, ne pa v Trst ali Milje, oz. da bi eventualne vojaške svečanosti ob tej priložnosti ne smele biti v ceni A, pač pa v Italiji.

Pred dnevi pa je isti iredentistični tisk ponovno poročil, da se dvigvanje ladje uspešno nadaljuje in končno, da so jo predvčeraj zvelikli v ladjedelnici SIDEMAR, odkoder jo bodo spravili v ladjedelnico Sv. Roka v Milje, kjer jo tam razdelično po delih bodo dokončali, da bo žalna svečanost za umrli mornarji v Miljah, da ji bo poveljevali italijanske prisilovstvene predstavniki ita. Deljanske vojne mornarice, da bodo ostale umrlih potopljencev v Redipuglio. Povsem naravno je, da nimamo ničesar proti izkazovanju pietete do mornarjev padlih 1. 1915, moramo pa pri tem poudariti, da je očitno, da se hoče ta dogodek izkoristiti za

Počastimo spomin padlih za svobodo!



SLAVKO FABIANI ZPETA NA SVOBODO

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZVEZE PARTIZANOV vabi demokratično prebivalstvo na svečano komemoracijo

ki bo v nedeljo 4. aprila 1954 popoldne ob 15. uri ob 10-letnici smrti 71 talcev na Opčinah

TISKOVNA KONFERENCA RAVNATELJA ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE ZVU

Najavljena gradnja novih ladij in neumestno hvalisanje rimske „dobrohotnosti“

Dr. Lino Sartori trdi, da je v Trstu vpisanih 272.883 ton ladjev, podatki tržaškega pristaniškega poveljstva pa izkazujejo samo 78.000 ton - Kljub temu, da so ladjedelnice dobile nova naročila, ostane v veljavi suspenzija delavcev iz barak

Predvčeraj je bila na sedežu ZVU tiskovna konferenca gospodarskega in finančnega oddelka ZVU dr. Sartorija o novih naročilih tržaškemu pristanišču in finančnemu oddelku. Dr. Sartori je dal konferenci večjo važnost in uraden pečat, so bili prisotni tudi najvidnejši rimski emisarji in sicer: dr. Vitelli, dr. Memmo, dr. Fabiani, ki je zastopal De Castra, dr. Molinari in predstavnik trgovinske zbornice odv. Forti. Pred začetkom konference je bilo razdeljeno novinarjem poročilo PIO o novih naročilih CRDA in drugim tržakim ladjedelnicam, ki se glasi: 1. 19.000-tonska petrolska ladja za družbo „Maremonte“ (Società Marittima Finanziaria), ki jo bodo gradili v ladjedelnici CRDA; 2. 2.350-tonska motorna tovorna ladja za družbo „Lusino“, ki jo bodo gradili v ladjedelnici CRDA; 3. 2.350-tonska motorna tovorna ladja za družbo „Bartolotti“, ki jo bodo gradili v miljski ladjedelnici Felzezy; 4. 2.300-tonska tovorna ladja za družbo „Aldo Scarpas“, ki jo bodo gradili v ladjedelnici „Sv. Justas.“ Smatljajo se, da bodo omenjene ladje financirane na siedeči način: a) podpora italijanske vlade za razliko cen v tržaških in italijanskih ladjedelnicah 1 milijarda 250 milijonov lir; b) posojilo ERP, 1.000 milijonov lir.

Nekako mesec dni pred 20. marcem je lokalni iredentistični tisk prinesel vest, da bodo dvignili z morskega dna italijansko podmornico "Jalea", ki je bila potopljena 1. 1915 blizu Gradeza na kraju, ki ga imenujejo "Mula di Muggiasa". Kmalu nato so javili, da so se dela za dvig podmornice potekajo in da bodo podmornico zvelikli v Trst ali Milje, kjer bi žalna svečanost za mrtvi mornarji, katere so bodo udeležili sveveda iz vsega sveta, vojne mornarice, razne spomine edinega pravega mornarja ter sorodniki in svojev ostalih, pri čemer so predvsem poudarjali, da je podmornica poveljeval izstrski komandant Giovanni.

Usva tega se je dalo zvesti, da je bil za dvig podmornice namenoma izbran prav ta čas, razunaj, da bo dela končana do 20. marca in da bi sam dogodek skupno s prihodom predvsem italijanske vojne mornarice bil zelo primeren za "spraznovanje 20. marca".

Toda dela so se - baje zaradi tehničnih ovir - zavlekli. Razen tega pa baje tudi pri ZVU imeli neke pomisleke izvirajoč predvsem iz dejstva, da je podmornica izšla izven teritorialnih voda in da bi jo zato morali zvelikli v kakšno italijansko luko, ne pa v Trst ali Milje, oz. da bi eventualne vojaške svečanosti ob tej priložnosti ne smele biti v ceni A, pač pa v Italiji.

Pred dnevi pa je isti iredentistični tisk ponovno poročil, da se dvigvanje ladje uspešno nadaljuje in končno, da so jo predvčeraj zvelikli v ladjedelnici SIDEMAR, odkoder jo bodo spravili v ladjedelnico Sv. Roka v Milje, kjer jo tam razdelično po delih bodo dokončali, da bo žalna svečanost za umrli mornarji v Miljah, da ji bo poveljevali italijanske prisilovstvene predstavniki ita. Deljanske vojne mornarice, da bodo ostale umrlih potopljencev v Redipuglio. Povsem naravno je, da nimamo ničesar proti izkazovanju pietete do mornarjev padlih 1. 1915, moramo pa pri tem poudariti, da je očitno, da se hoče ta dogodek izkoristiti za

Uradni demanti «Trusta»

PIO Truste je izdal naslednje uradne, sporočilo, ki demantira vesti o zvišanju ameriškega kontingenta čet na našem področju: «Poročila tujakajšnjih časopisov v zvezi s premetstvi preskrbovalnih oddelkov v Trstu so neosnovana. Stevilno vojništva ostane nespremenjeno. Prihajajoči večji nadomestajo samo tiste, ki odhajajo. Poleg tega pa poročila Ansa, da je predstavnik poveljstva ameriških čet v Trstu označil kot »brez podlage« vest o bližnji premetstvi ameriške pomorske baze iz Livorna v Trst.

Vsekakor se nam zdi čudno, da je predstavnik Trusta demantiral vesti o premetstvi pomorske baze iz Livorna v Trst dopisniku Anse, medtem ko ni bilo o tem izdano nobeno uradno poročilo. Ali ni o potetamkem morda le upravljene govornice, po katerih je omenjena premetstev le v načrtu?

Stavka v tiskerni ZIT

Zaradi 24-urne stavke uslužbencev tiskarne Založništva tržaškega tiska, kjer se tiska naš list, «Primorski dnevnik» včeraj ni izšel.

DRAGA RUTH

V NEDELJO 4. APRILA ob 16. uri gostovanje na KONTOVELU z Zemljanovo dramo „Odkolitev“

OPENSKA MLADINA

vabi svoje prijatelje in znanca na VESELI VEČER ki bo danes 2. aprila ob 20.30 uri V KINO DVORANI NA OPCINAH

SPORED:

- 1. Tamburški zbor; 2. Gojka Berginc; Arjaj iz opere «Boheme»; 3. Pri zobozdravniku (šaljiv priporok); 4. Večer na vasi (venček narodnih); 5. Postopa (šaljiv priporok); 6. Pomlad prihaja (priporok s petjem); 7. Rompompiranje (šaljiv priporok); 8. Ero z onega sveta (balet); 9. Pevski zbor (openska mladina).

KINO

- Excelsior, 16.00: «Noč Dekamerona»; J. Fontaine, L. Jourdan. Mladini izpod 16 let prepovedano.
- Fenice, 16.30: «Ladje, ki ne vratajo»; J. Derek, B. Rush.
- Nazionale, 16.30: «Sanje Bohema»; K. Grayson.
- Filodrammatico, 16.00: «Laurina»; R. Hudson, P. Dama.
- Arco, 16.00: «Tujec», G. De Filippo.
- Auditorium, 15.30: «Kraljeva viza»; S. Simonini, S. Granger.
- Astra Rojan, 16.30: «Minnesota»; R. Hussey, R. Cameron.
- Cristallo, (Trg Perugino); 16.00: «Lucrezia Borgia»; M. Caroli.
- Mladostnim najstrože prepovedano.
- Graticcio, 16.00: «Tujec», G. De Filippo.
- Albarada, 16.00: «Skotski princ»; E. Flynn.
- Ariston, 16.00: «Psi in mačke»; K. De Filippo.
- Armonia, 15.30: «Dolina sručenca»; B. Donlevy.
- Aurora, 15.30: «Giuseppe Verdie»; Garibaldi, 15.00: «Ropar brez krivde»; J. Barrymore.
- Ideale, 16.00: «Narednik Buma»; B. Lancaster.
- Impero, 15.30: «Giuseppe Verdie»; P. Cressov.
- Italia, 16.00: «Rimske počitnice»; Viale, 16.00: «Skobci ožine»; V. M. C. Wide.
- Kino ob morju, 16.00: «Veliki preobrat».
- Massimo, 16.00: «Hlevar in veliki svetovinj»; M. G. De Filippo.
- Moderno, 16.00: «Moulin Rouge»; J. Ferrer.
- Sv. Marko, 16.00: «Vsi smo zločinci»; G. Rossini.
- Savona, 16.00: «Naša gospa iz Fatimes»; G. Roland.
- Secolo, 16.00: «Jubezen je lep»; G. De Filippo.
- Vittorio Veneto, 16.00: «Prepovedane zenske»; L. Darnell.
- Azzurro, 16.00: «Noroči za opere»; Gigli, Gobbi, Schipa.
- Belvedere, 16.00: «Bogata mlada»; J. Powell.
- Milica, 16.00: «Stomatika»; A. Nazzari.
- Novo cine, 16.00: «Cesarске vjole»; G. De Filippo.
- Oceano, 16.00: «Osmoglasnik»; P. Pampaloni.
- Radio, 16.00: «Osvojitev Kalifornije»; G. De Filippo.
- Venezia, 16.00: «Lisica»; J. Jones.

IZ GLAVNEGA STENA (finančnih straž)

Glavni stan finančnih straž v Trstu obznanjuje, da so reklamni agenti za revijo «Rivista tributaria» napovedovali po telefonu v imenu nekoga epokovnika finančne straže, takoj zatem se je predstavil pri trgovcu neznanec, ki ga je bilo identificirati, ki je rekel, da ga pošilja epokovnik finančne straže, ki je malo prej telefoniral, da bi dobil naročilo za revijo.

Glavni stan finančnih straž obvešča krajevne trgovce, da so morebitne ponudbe tega epokovnika finančnih straž povsem lažne in kaznive po zakonskih predpisih. Prizadeti, ki so bili že zapeljeni in pristaneke na naročilo revije «Rivista tributaria» s takimi telefonskimi pozivi, se lahko obrnejo na glavni stan finančnih straž in obrazložijo svoj primer.

Brez sledu izginita

23-letni Bruno Mattiello, iz Stare istrske ulice, je javil policiji, da je njegova 16-letna sestra Anna, Maria 28. marca izginita v doma in da se ni še vrnila. Domnevali, da je verjetno šla v Francijo z beguncem Vladislavom Izvovom, ki je tudi izginit, isti dan iz begunskega tabornišča pri Sv. Sotbi.

Kolesar ga je povozil

N. nani Kolesar je včeraj dopoldne povozil 18-letnega dijaka Armanda Korena iz Ul. Bosco 24, ki so ga zaradi poškodb na desni nogi odpeljali v glavno bolnico. Pa ni bilo hudega, saj bo ozdravel v 5-6 dnevih.

TELEFONSKE STEVILKE ZA PRIMER NUJNOSTI

- Rdeči križ 366-69
- Gasilci 2-22
- Policija 2-23

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTA, SMRTI IN POROKE. POROČILI SO SE: tesar Roman Geza in Silvija Stanislava Cijan, električar Silvio Uboldi in Silvija Guerrina Marciano, delavec Gabriele Persinovic in gospodinja Ivanka Praselj, trg. ul. SO; 85-letna Rogina Stanič vd. Bukavec, 87-letni Giuseppe De Lorenzi, 29-letna Nicoletta Giudetti por. Santomartino, 92-letna Ana Slavice por. Furian, 58-letni Ivan Pličanec, 58-letna Anita Timara por. de Ferra, 34-letna Elda Feruga por. Rossi, 9 let stara Francesca Catolia, 7-letni Risieri Domini, 79-letna Erminia Vallani vd. Podgornik, 73-letna Maddalena Domandic vd. Krasna.

DANES, petek 2. aprila

Frano, Gobje, Sonce vzhaja ob 5.45 in zaloga ob 18.34. Dolžina dneva 12.68. JUTRI, sobota 3. aprila. Abundji, Zarko

Ljudska prosveta

SHFZ V nedeljo 4. aprila t. l. bo ob 8.30 uri dopoldne na sedežu v Romo 15 seja glavnega odbora. Vabimo obiskovalce, da se udeležijo polnoštevilo.

RADIO

PETEK, 2. aprila 1954. JUGOSLOVANSKA CO SA TRSTA 224,6 m all 1178 kh. Poročila v slov. ob 10.30, 19.00 in 23.30. 7.10 Jutrarnja glasba; 7.30 gled. tiskar; 8.00 Sergej Parovoz; 8.15 Klavirski koncert; 8.30 v 4-molu op. 30; 8.40 v 4-molu op. 14; 9.00 v 4-molu op. 14; 9.15 v 4-molu op. 14; 9.30 v 4-molu op. 14; 9.45 v 4-molu op. 14; 10.00 v 4-molu op. 14; 10.15 v



17. junija 1945 je bila na kraju ustreljene velika komemoracija. Na sliki vidimo začetek povorke, ki se je tedaj pomikala od središča Opčin proti openskemu strelišču.

SLAVA PADLIM ZA SVOBODO!

Komaj so prve dni maja 1945. leta utihnila zadnji strel ob osvoboditvi Trsta, so Openci postavili na openskem strelišču malo piramido iz kraskega kamna in vanjo vgradili marmornato ploščo z napisom: «Slava padlim žrtvam za svobodo».

Ta piramida stoji na mestu, na katerem so nacistične in fašistične zveri vrile svoje krvave orgije nad našim ljudstvom, ki se je poglavo v neizprosno borbo za svojo osvoboditev. Na tem mestu je bilo več ustrelitev, toda najstrašnejše je bilo 3. aprila 1944, ko je tu padlo pod nacističnim in fašističnim svinčevcem 71 antifašističnih borcev.

Tega dne so namreč SS-ovci in njihovi fašistični klavci ob belem dnevu in sicer ob 3. uri popoldne uzeli iz zloglasnega Coronea 72 antifašistov, jih strpali na dva tovornika ter jih ob močnem spremljevalstvu odpeljali na strelišče. Tu so jih razvrstili v skupine in nato postrelili. Po čudnem naključju je eden izmed njih in sicer Radič Stevo iz Drvarja, katerega so zajeli kot partizana ter ga gonili po useh zapornih Italije ter ga nato izročili esesovcem, ostal živ in se zvečer v maku sicer ranjen rešil. Ostalih 71, med katerimi je bila ena ženska, pa je obležalo v krvi.

Prihodnjo soboto bo minilo točno deset let od tega sicer tako žalostnega, hkrati pa slavnega dne naše narodnoosvobodilne borbe. In naše ljudstvo, ki je tako drago plačalo ceno za svojo svobodo in za svoj obstoj, bo v nedeljo, 4. aprila ob praznični 10. obletnici te krvave žrtve, ki bo na kraju samem, počastilo svojih 71 padlih talcev ter s tem ponovno dokazalo, da ne bo nikoli dopustilo, da bi ga ponovno oklenili v verige tistih imperialističnih sil, ki so krive tudi teh žrtve.

POLITIČNI PREGLED v Trstu prvega aprila

L. 1954

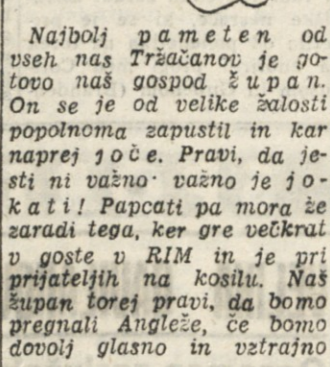


Wasserkopf. Samo ob sebi umevno je, da bi imel tudi negativno za kaj prida delati, skratka bil bi tepec.

zadni, bo še prej zavpil od Sv. Justa doli gospodu škofu SANTINU, ki bo že na lajdi, ali je vse pripravljeno za odhod. Kadar mu bo gospod škof zavpil nazaj, da je vse «gotovo».



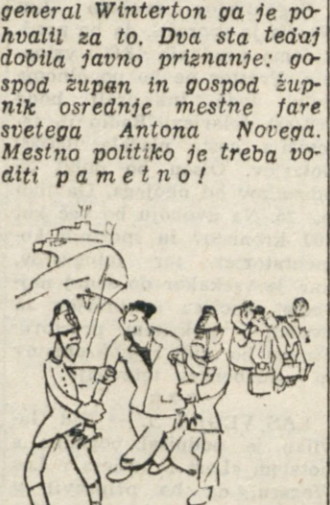
se bo župan spustil urno po strmih ulicah starega mesta, zavil bo skozi stari slavolok in do naenkrat na Velikem trgu. Tam bo še v naglici zapačil magistrat in potem: «Zbogom ti nekoč cvetoče mesto. (To obojito tem laže, ker gospod župan ni domačin, njegova žibel je namreč tekla v Rovinjul). Na lajdi bo medtem jokali škof SANTIN in mestni očetje. Pri apelu bo eden manjkal in to bo naravno ščavo Dekeleva. On bo namreč ubral nasprotno smer, kot vedno.



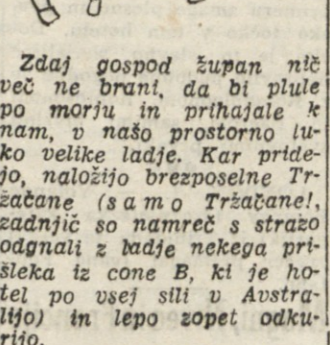
Najbolj pameten od vseh nas Trščanov je gotovo naš gospod župan. On se je od velike žalosti popolnoma zapustil in kar naprej joče. Pravi, da je to važno: važno je jokati! Paparci pa mora že zaradi tega, ker gre večkrat v goste v RIM in je pri prijateljih na kosilu. Naš župan torej pravi, da bo pregledni Angleže, če bodo dovolj glasno in vztrajno



Kadar bo legla noč na prazno, mrtvo mesto, se bodo začeli sprehatati tuhovi po Korzu, na Trgu Goldeni, na Velikem trgu in po drugih ulicah. Če bi mogli špehati z okna, bi razločno spoznali duha generala Marmonia, duha prestolonaslednika FRANCA FERDINANDA, ki je že enkrat ležal v trgu na Velikem trgu, duha notorične pijanke Trude s Trga Pomerosso, duha papeža Pija XII. in še mnoge druge duhove. Ti si bodo žalostno ogledovali mrtvo mesto in ker se med seboj ne poznajo, ne bodo razpravljali o tržaškem problemu. Sli bodo na magistrat in položili venci na stol, na katerem je nekoč sedel in vodil občinske seje župan. Na trak bodo dali napisati z latinskimi krkami in angleščini sledeče posvetilo: «ZADNJEMU NIKDAR DOVOLJ OBJOKOVANEMU ZUVANJ SOLZISLAVU BARTOLIJU V SPOMIN».



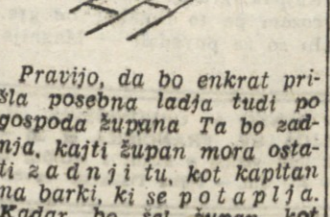
župan Bartoli se bo namreč utopil v lastnih solzah. Iz njegovih solz, kadar bodo izlapele, bo nastal zeleni praš, ki bo močno dražil nosove, in vsaki, ki bo duhal ta praš, bo kihnil. Kihati je bo tako močno, da bo nastala burja s hitrostjo kakih 500 km na uro in ta bo odnesla še vse, kar je ostalo v tem mestu, ki se je nekoč imenovalo TRST. Marsi sočci poznajo to mesto pod imenom TREST, kar pomeni po češko kazen. Tako bo mesto postalo simbol in podoba velike kazni! In kadar bodo čez milijardo let brali znanjci o tem mestu, se bodo spominjali župana SOLZISLAVA.



Zdaj gospod župan nič več ne brani, da bi plule po morju in prihajale k nam, v našo prostorno in tako velike ladje. Kar privede, naložijo brezposelne Trščane (samo Trščane), zadnjič so namreč s stražo odgnali iz kade nekega prišleka iz one B, ki je hotel po vsej sili v Avstralijo in lepo zopet odkurijo.



Nam pa, ki smo zdenkrat že tu, ne predstaja drugo, kot da se pripravimo, da dostojno in na primerno svečan način praznujemo 10. obletnico ustanovitve SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA!



Nam pa, ki smo zdenkrat že tu, ne predstaja drugo, kot da se pripravimo, da dostojno in na primerno svečan način praznujemo 10. obletnico ustanovitve SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA! Tekst in risbe od ATEJA

BOGDAN GROM V GALERIJ ROSSONI

Bogdan Grom je prvi slovenski slikar iz galerije «Skorpion», ki se je predstavljal tržaškemu občinstvu odar se galerije ni več. (Sicer je v galeriji Rossoni pred meseci že razstavil Mihel). Treba je priznati, da je bogumen čim in istočasno postrovalen, razstaviti v najslabši mestni galeriji na skoruz, s čistim slovenskim imenom in tvegati na lastno pest močan gmotni strošek, ki ga zahteva na tržki trgaških načelih stojte zasebna galerija.

Grom je vse to tvegal in uspel, uspel brez pridržka in v polni meri, — čisto drugo kot na svojih osebnih razstavah prejšnjih let. To pravi tudi med Italijani recenzije v «Corriere di Trieste» ali «Giornale di Trieste» ter predvsem obilen in zanimiv obisk evropskega zanimanja, ki ga je razvnela, ne le med slovenski, pač pa v veliki meri tudi med italijanskim občinstvom.

Kot Slovence nas more le toliko, ki se je v Trstu uveljavil med znanimi in cenjenimi slikarji. Veseli nas tudi, da se je uveljavil delar tržaškega «Artklub», ki se je lotil s toliko umevno in uspešno s pomočjo braniteljske slovenskega slikarstva in slikarjev v Trstu, ki so se izpadeli iz javne pozornosti. Očitno je, da je Grom zadolženo delal in se nemoreh, ki jih je bilo pred leti komaj zaznati, in to tu redovito, ki ga je pokazal pred tržaško javnostjo. Pralogo je iz lastnih umetniških in tehničnih premis, ki so povsem jasne in dejanske, obranjen poteze prejšnjega realizma, — le težnja po ustvarjanju in izbiro barvnih krepij, bodisi barvnost ali oblikovno po lastnih bistvenih potezah, ki so izjemno potez, se stvarnega Groma kot rafiniranega ritmičnega ilustratorja, ki črta, sedaj zadobiva oblikovno bolj samostojno funkcijo. Glejmo jo pri elegantnem in starim gradom pri čilusu Kraskega, ali kakšno anatrali, bi jih strastne kompozicije; močno opozirajo, dantejske ne oblike. — čiste dekorativne.

Pri prejšnjih Gromovih razstavah so prednopolne slike, ki so sedanjost, ali približno imenovani grafični, ki jih poznamo od romana Stanovca. Lastnega barva, kar je večina slik, kakor tudi grafiki — izdelanih in tako imenovani abstraktno-orientalnih prinaša tega razstavne postopka za našega časa, za stikanje se niso edini ali so grafiki ali ne. Oni, ki to zavirajo prave slike, imajo deloma tudi prav. Kajti za

grafiko je značilno, da slikar sam lahko napravi več ponatisov istega dela, medtem ko je pri batikum mogoče napraviti le eno samo sliko. V čem je pravzaprav novost te nove tehnike? Do zdajnje podrobnosti tega ni mogoče vedeti, ker je še skrivnost iznajditelja, Groma. Princip je sledeč: na Javi v Indoneziji namreč rišejo like z voskom ali s podobno krijočo snovjo na tkanino, ki jo nato pomočijo v tekočo barvo. Tkanina se s tem sveže prebarva posovod, razen na mestih preveličen z voskom. Po odstranitvi voska ostane tam riba v prvotni barvi tkanine. Ta postopek se nato lahko ponovi z drugimi barvami in risbami.

Pri aplikaciji tega postopka na papir dobimo ribo z belino papirja oz. sploh z barvo papirja (pri Kraskih skalah n. pr. z rožnato barvo ali sivo-zelenkasto), kar dela utis negativni, medtem ko na neprepeljenih plasteh papirja slikar prava barva. Vtis, ki ga napravi taka slika na gledalca, je čisto svojevrsen. Četudi prikazuje n. pr. pokrajino čisto realno, jo to preuziranje v negativno atmosfero. Učinek je, da se poenostavljenjem še pojača. Grom je tej tehniki prilagodil barve z močnatrom rojnjega kolorista, ki ga do sedaj še ni bil dosegel. Primerjajte n. pr. pri sliki Komatova, Nabrežine, Devinskega gradu itd. odienke rahle zelenkaste barve ozarja pred sončnim vzhodom ali po njegovem zahodu, Barvo so čudovito prosajno in uskladen s celotno zamisljivo slike. Podajanje abstraktnih s širokimi potezami ribe in z barvno poenostavljenimi ploskvami dela te vrste slike za doudimentalne-ploskove, kar je ravno značilno za grafiko. Tudi kjer je z lihearnimi sredstvi upodobljen prostor se to zde le zaporedno postavljenе kulise. Vse to seveda deluje na oko nekako dekorativno, — kar je itak lastnost grafike. Izjajdba novega slikarskega izraznega sredstva seveda še ni nikak umetniški čin. Vendar pa je znak za potrebo zanj. Zato je upravičeno pričakovati od iznajditelja tudi svojevrsne, umetniške uporabe. To je tudi primer pri Gromu, kot smo že omenili. Kakor že pri prejšnjih razstavah, je tudi sedaj Grom prikazoval kraske pokrajine. Posebno pri Kontovelu, Nabrežini, kontovelski Kaloni, Devinskem gradu, toliko kraskega lokalnega kolorita, preprečenega s pozicijo jutranjih ali večernih razpoloženj, Tržaška luka, Pomerossu so mojestrovine zase, ali Mlekarića s krasim socialnim motivom. Barvna litografija Speči v vlahu je bila že razstavljena na mednarodni grafični razstavi v Cincinnatiju v ZDA. Tu ustvarja z virtuozno, mehko risbo močno atmosfero. Gromova razstava je bila nedvomno prvovrsten kulturni dogodek za Trst, slovenski in italijanski. In Slovenici smo lahko ponosni, da se je v tržaško javno življenje spet vrstila izvorno kreativni slovenski likovni umetnik, rojen v Trstu odnosa na Proseku in tržaški okolici. Koliko ga je pri tem prizidevanju podprla slovenska javnost? ZORKO JELINCIC

V NEDELJO SE JE ZAKLJUČIL DRUGI SPOMLADANSKI Zagrebški veleesejem

Letošnji spomladanski veleesejem je komercialno popolnoma uspel - Razstavljeno blago je pokazalo, da je jugoslovanska industrija storila velik korak naprej zlasti v kakovosti izdelkov in postala tudi v tem pogledu konkurenčna

Naš večerajšnji oris zagrebškega spomladanskega veleesejma smo zaključili z naštenjem in nekaterih večjih podjetij, ki so se posebno izkazala na tej gospodarski razstavi. Prav gotovo bo vsakemu razumljivo, da se v član-ku, dveh, ne more dati niti površnega pregleda velikih uspehov, ki jih je zabeležila jugoslovanska gospodarska dejavnost, ki se je v teh nekaj povojnih letih zares dobesedno razbohotila, in zato smo prav gotovo izpustili marsikatero podjetje, ki bi ga sicer morali navesti, toda rekli smo že, da bi nas golo naštevanje samo večjih podjetij, tudi brez omenjanja posameznih vrst blaga, privedlo predaleč. Kljub temu pa moramo naš površni pregled izpopolniti z nadaljnjim naštenjem tistih podjetij, ki vsakemu obiskovalcu zagrebškega spomladanskega veleesejma takoj pade v oči!

Vzemimo kemično industrijo. Tu je zastopanih nad sto podjetij, ki so v zadnjih letih storili velik korak naprej zlasti v kakovosti izdelkov in postala tudi v tem pogledu konkurenčna posebnemu priznanje. Med nešteti podjetji, ki se ukvarjajo z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami, sta se na letošnjem veleesejmu posebno izkazali podjetji «NAVIK» (Narodno invarstvo in kletarstvo) iz Zemuna ter tovarna likerjev «Marjan Badels» iz Zagreba. Sicer pa s takim posebnim naštenjem posameznih podjetij prav gotovo delamo krivico mnogim drugim podjetjem, kajti priznati je treba, da je vprav v tej panogi zagrebški veleesejem pokazal marsikaj novega. Vsa podjetja te stroke so namreč skušala dati že itak priznani kakovosti tovrstnega jugoslovanskega blaga še izredno prikupno zunanjo obliko, in priznati moramo, da so v tem tudi uspeli. Na tem delu razstave se namreč niso pasejo oči tudi človeka kot esteta. Embalaža razstavljenega blaga je zares okusna. Drugih podjetij te stroke, ki so tudi vredna omenbe, ne moremo več naštet, vendar pa velja za vse to, kar smo ravnokar omenili.

Malo surovina več izdelkov Ogledimo si še lesno industrijo. Tu bi morali spet mnogo pisati in naštevati, toda za vse naj velja sledeče: pred rekaj let je jugoslovanska lesna industrija razstavljala pretežno surovine. Na vseh razstavah smo namreč opazili najrazličnejše vrste in kakovosti lesa. Danes pa vidimo na zagrebški razstavi predvsem dokončne izdelke in sicer razmeroma malo je surovina — neobdelanega lesa. Kar se pa tiče pohištva in sploh hišne lesene opreme, smo opazili, da so slovenski izdelki nekoliko dražji od izdelkov ostalih republik, toda strokovnjak nam je to pojasnil: takole: slovenska višja cena v tej stroki je le relativna, kajti kakovost slovenskega dela in hkrati izbira materiala je za toliko višja, kolikor so višje cene. Z naše strani pa bomo pripomnili še sledeče: pri slovenskih lesnih izdelkih je tudi zunanja ob-

Prehrabna industrija in alkoholne pijače Posebno poglavje zagrebškega spomladanskega veleesejma je prehrabna industrija. Ta zavzema nad 1500 kv. metrov razstavnega prostora. Tu vidimo razstavljeno mnogo velikih podjetij, kot na primer suhošenega blaga in konzerve znanega podjetja «Gavrilovič» iz Petrinje, dalje izdelke tovarne suhošenega blaga «Bilgorava» iz Bjelovara, blago kombinata prehrabne industrije «Serbo Mihajl» iz Zrenjanina, dalje izdelke najrazličnejših tovrstnih podjetij, ki predelujejo meso, zelenjavo, sadje, mlečne izdelke, čokolado, kekse in celo vrsto podobnega blaga. Znano zagrebško podjetje, ki izdeluje kekse, bombone, čokolado in podobno, «Josip Kraš», zasluži še

7. Matija Bravičar iz Tolmina (1897), prvotno učitelj, se je po tem popolnoma posvetil glasbi in je zdaj profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Njegova dela so pretežno instrumentalna (Slovenska plesna burleska, Slavicus hymnus, Kralj Matjaz, Belokranjska rapsodija in dr.) ter odskraj (napisal je namreč dve operi Pohujšanje v dolini Sentforjanski 1930 in Hlapec Jernej in njegova pravica 1949, oba po Cankarju, vmes pa satirično revijo «Stoj, stoj Ljubljancu»). Ima pa tudi več skladb komornega značaja, samospeve itd. Dr. Danilo Svara (1902, Ricmanje), operni dirigent v Ljubljani, je napisal med drugim tri opere: «Kleopatra» (1940), «Veronika Deseniška» (1946) in «Preiser» (1953), sicer pa ima več orkestralnih del (Simfonija, Komorno suito), pozneje klavirsko sonato in dr.

Violinist je tudi Ubald Vrabec (Trst 1904), ki je napisal več orkestralnih del, še več pa zborovskih. **Postojčan Vilko Ukmar** (1905), profesor glasbene zgodovine v Ljubljani, je skladatelj in glasbeni znanstvenik. Napisal je prvo slovensko «Zgodovino glasbe». Nekaj let je bil tudi direktor ljubljanske Opere. — Z glasbeno znanostjo se bavi tudi dr. Radoslav Hrovatin (1908, Gorica), ki je za Ukmarjevo knjigo prispeval poglavje o slovenski glasbi do leta 1918. Kot skladatelj je izdal manjše skladbe za zbor, klavir in samospeve. — Operni skladatelj in dirigent Simontoni (1914) je skladatelj posrečnih partizanskih zborov in samospevov (Na Krasu, Talcem itd.). V Primorju so doma še mnogi drugi, n. pr. Fran Ferjančič, Josip Kenda, David

VASILIJ MIRK: RAZVOJ GLASBENEGA ŽIVLJENJA NA PRIMORSKEM

neza delovanja na Primorskem, izredno veliko število glasbenikov (skladateljev in dirigentov), ki so delovali doma in izven doma ali ki so se uveljavili tudi v inozemstvu, glasbenikov, ki se delujejo doma ali pa v Jugoslaviji in to tudi na zelo uglednih mestih, vse to nas mora navdajati z radostjo in ponosom. Ves ta razvoj je najzgovornejši dokaz naše nemajmne bitnosti in krepke življenjske sile, ki se je znala čuvati v najbolj neprijetnih časih in se mogoče oblikovati v ugodnejših razdobjih. Naša vera v napredek naše glasbe je trdna, zato stopajmo združeno in prispevamo, da lepše igradimo svojo kulturo! Narodov ne sodimo samo po njihovem gospodarstvenju, ampak in še bolj po njihovem kulturnem delu, po umskih dobitkih in prispevkih na področju znanosti in umetnosti! (KONEC)

VREME Vremenska napoved za danes: Napovedujejo pretežno jasno vreme s krajevnimi neznatnimi pooblačitvami. Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je bila 15,8 stopinj; najnižja 9,5 stopinj.

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO Opozorjamo vas na sledeče oddaje: Jug. cona Trsta: 12.00: M. Lipovšek: Druga suita za godalni orkester. Trst 1: 21.00: Tržaški kulturni razgledi. Trst 1: 18.25: Iz Offenbachovih in Sappevovih operet. Slovenija: 15.30: Narodne pesmi poje moški komorni zbor iz Celja.

NOVICE VSEGA SVETA

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

ZDA NOČEJO PREVZETI KRIVDE ZA «ATOMIZIRANO» LADJO «FAKURJU MARU»

VODIKOVA BOMBA UNIČILA OTOK Elugelab na Pacifiku

Krater je globok okoli 60 m, širok pa 5 do 6 km - Če bi bomba eksplodirala nad velikim mestom, tedaj bi vse uničila na daljavo 5 km - 5. aprila bo obrazloženo stališče Velike Britanije do vodikove bombe - Japonski parlament sprejel resolucijo na OZN z zahtevo o prepovedi atomskega orožja in nadzorstvom nad atomsko silo

LONDON, 1. - Predsednik Britanske vlade Churchill je v spodnjem domu izjavil, da bo 5. aprila ob otvoritvi vodikove bombe na otoku Elugelab na Pacifiku britanske vlade glade uporabe te bombe. To izjavo je dal Churchill po vladni seji, na kateri so razpravljali o pritisku laburistične opozicije ob debati v spodnjem domu.

Predstavnik japonskega zunanjega ministrstva pa je daries zanikal včerajšnje izjave predsednika ameriške komisije za atomsko energijo Straussa, čes da je bila «atomizirana» ribiška ladja «Fakuryu Maru» ob eksploziji vodikove bombe na prepovedanem področju. Predstavnik je dodal, da je netočna tudi trditev, da so bile samo ribe, ki jih je pripeljala omenjena ladja, «okužene» z atomskim pepelom.

V zvezi z eksplozijo ob 26. marca pa javljajo, da je ta dan bilo verjetno okoli 8 ali 10 ribiških ladij na nevarnem področju.

Medtem je japonski parlament soglasno odobril resolucijo, s katero se zahteva od OZN, naj podvzame takojšnje ukrepe, zato da se ne ponovijo incidenti, kakršni so se dogodili z japonskimi ribiški ladjami. Resolucija priporoča prepoved atomskega orožja, mednarodno nadzorstvo nad atomsko silo in uporabljanje te sile v mirolnih namene.

Japonski zunanji minister je v zvezi s tem danes izjavil, da japonska vlada ne namerava zahtevati od ZDA prenehanje atomskih poskusov. Tudi kanadski zunanji minister Pearson je izjavil, da je potrebna akcija OZN, ali mednarodna akcija, da se prepreči uporaba atomskega orožja v primeru vojne.

Novinarjem v Washingtonu so prikazali 28 minut dolg barvani film o eksploziji vodikove bombe na Marshallskih otokih. Poskus so napravili na otoku Elugelab, katerega danes ni več. Bomba je na njem napravila ogromen krater, ki je pod vodno gladino; globok je okoli 60 metrov, premer pa je dolg od 5 do 6 kilometrov. Značilen dim v obliki gobe se je v dveh minutah dvignil 32 m višje kot je visok nebotalnik «Empire State Building», razširil pa se je na daljavo okoli 160 km.

Ce bi eksplozijo napravili nad velikim mestom, tedaj bi vse uničila na daljavo 5 kilometrov, zmerno škoda bi napravila do 10 kilometrov, majhno škoda pa do 16 km.

Prvoaprilske potegavščine

Tudi za letošnji 1. april so številni evropski časopisi objavili vsakovrstne potegavščine, katerim je nasledilo veliko lehkovernežev. Morda najbolj predrzno si je izmislil neki dnevnik iz Muenchena, ki je objavil daljši s fotografijami opremljen članek, po katerem naj bi se kip sv. Karla Borromea, ki je 500 metrov od jezera, naenkrat razbil. Zgornji del naj bi padel v jezero in plaval na njem, z obrazom obrnjenim navzgor. Številni Nemci so se trumoma z avtobusi in avtomobili odpravili na kraj sam, da bi se prepričali o tem nenavadnem čudežu. Prišlo je tudi več časnikarjev in fotoreporterjev. Sele ko so videli, da je «San Karlon» trdno na svojem podstavku, so se prepričali o prvoaprilski potegavščini.

V uredništva številnih listov pa so čitatelji telefonirali, da niso tako neumni, da bi verjeli pisanju čes da je Sovjetska zveza pripravljena stopiti v Atlantski pakt. Zelo začuden so odložili telefonsko slušalko, ko jim je uredništvo povedalo, da je to resnica.

Dunajski socialistični list «Weltpress» pa je objavil pod velikim naslovom vest, da se je bivši kralj Faruk s padalom spustil v Nilovo dolino in se postavil na čelo svojih pripadnikov, da bi prišel na oblast.

Približno istega argumenta se je poslužil belgijski list «La Cite», ki je napisal, da je general Nagib poklical Faruka naj se vrne. Zvenjski «La Suisse», pa je poročal, da je senator McCarthy obtožil švicarskega državljanca Ota Dewessela, šefa enega največjih washingtonskih hotelov, prokomunističnega prepričanja, ter ga pozval naj se brani pred obtožbami, ker je v tem hotelu pred tremi leti serviral rusko salato in kavjar.

«La Cite», ki je napisal, da je general Nagib poklical Faruka naj se vrne. Zvenjski «La Suisse», pa je poročal, da je senator McCarthy obtožil švicarskega državljanca Ota Dewessela, šefa enega največjih washingtonskih hotelov, prokomunističnega prepričanja, ter ga pozval naj se brani pred obtožbami, ker je v tem hotelu pred tremi leti serviral rusko salato in kavjar.

O trgovini med Vzhodom in Zahodom

LONDON, 1. - Razgovori o trgovini med Vzhodom in Zahodom so se zaključili večeraj. O razgovorih so objavili poročilo, ki pravi, da so francoska, britanska in ameriška vlada med razgovori ugotovile obseirno podlago za sporazum, da skupno z ostalimi prijateljskimi državami revdirajo sedanje nadzorstvo, zato da se da pobuda za razširitev trgovine, ki naj bo v skladu z varnostjo. V bližnji bodočnosti se bodo začeli razgovori za zmanjšanje obsega nadzorstva in povečanje njegove učinkovitosti. Se dalje se bo izvajalo nadzorstvo nad trgovino s Kitajsko in Severno Korejo.

V ZDA 11 otrok ubitih

CHEEKTOWAGA, 1. - Porušilo se je šolsko poslopje, zaradi česar je izgubilo življenje 11 otrok, 19 pa je bilo ranjenih. Nesreča je nastala zaradi eksplozije parnega kotla centralne kurjave.

LUCKNOW 1. - Ponoči so semkaj prišle vesti o grozni nesreči, ki se je pripetila v vagonu tretjega razreda na postaji Jagatbela (Indija). Eksplozirala je namreč bomba, ki je ubila in ranila okoli 40 oseb. Ugotovili so, da ne gre za sabotažo.

VAŠKI SESTANEK DFS NA VRHU

Podpirali bomo samo sindikalne akcije brez špekulativnih političnih ciljev. Župan tov. Jožef Češcut o občinskih vprašanjih - Pred napeljavo elektrike na Vrh - Tov. Viljem Nanut o zapostavljenju slovenskih občin - Tov. Ivo Marinčič kritiziral krivični davčni sistem.

V prisotnosti nad 30 vaščanov je bil v torek zvečer na Vrh pri Grilu kongresni sestanek DFS. Sestanka so se udeležili tajnik IO DFS tov. Viljem Nanut, župan tov. Jožef Češcut iz Sovodnje ter urednik «Sočec». Domačine je pozdravil Anton Čotič z Vrha, ki je v kratkem orisal pomen kongresa. O občinskih zadevah predvsem v zvezi s programom, ki ga je postavila Demokratska fronta Slovencev v času volilne kampanje, je govoril župan sovojske občine tov. Jožef Češcut. V jedrnatih besedah je podal sliko volilne bitke, v kateri so hoteli zastopniki SDZ z raznimi zvijačami preprečiti izročitev sovojske občine v roke DFS, ki je na občinskih volitvah odnesla najvišji odstotek glasov. Zato je govoril tov. Češcut o občinskih zadevah, ki od bližje zanimajo Vrhovce. Glede napeljave električne razsvetljave je poudaril, da je oblast odobrila načrte in tudi proračun ter občina čaka zgolj na formalnosti, ki jih morajo pristojne oblasti v Rimu v kratkem času izpolniti. V zvezi s tem je občina zadnjikrat tudi intervenirala in je upati na skorajšnjo napeljavo elektrike. Glede delovnih centrov je župan omenil željo občine, da bi dodelila Vrh za popravila ceste vsaj še en center, vendar pa so njih število v letošnjem letu na splošno znižali in se ni upštevala nobena pritožba občine.

ŠAHOVSKE VESTI

Moštveno šahovsko prvenstvo Jugoslavije. V Valjevu je turnir moštveno šahovsko prvenstvo Jugoslavije. Nastopajo društva Partizan (Beograd), Crvena zvezda (Beograd), Mladost (Zagreb), Ljubljanski šahovski klub, Ljubljanski univerzitetni šahovski klub, Valjevski šahovski klub, Novosadski šahovski klub in Slavija. V prvem kolu je LSK igral z Valjevskim šahovskim klubom, ki je zmagal s 5,5:2,5; LUSK pa je premagal Novosadski SK s 4,5:3,5. V drugem kolu je Partizan visoko porazil LSK s 6,5:1,5; LUSK pa je igral s Crveno zvezdo neodločeno 4:4. Napete borbe med Mladostjo in LUSK so se v tretjem kolu končale z zmago Zagrebčanov s 4,5:3,5. Novosadski SK in LSK pa sta igrala neodločeno 4:4. V tem kolu je prišlo do presenečenja, ko je Krivec (LUSK) premagal Rabarja. Vospirek (LUSK) pa mojštra Udoviča. Stanje po III. kolu: Partizan 18,5; Mladost 15; Slavija 12; LUSK 12; Crvena zvezda 10,5; Valjevski šahovski klub 9,5; Novosadski šahovski klub 8,5 in LSK 8 točk.

Rusi prvi na turnirju v Bukarešti

V Bukarešti se je končal mednarodni turnir, ki se ga je udeležilo 18 šahovskih mojstrov iz SZ, CSR, Poljske, Madžarske, Belgije, Švedske, Nove Zelandije, Italije in Rumunije. Končni vrstni red: Korčoj (SZ) 13; 2. Nezmudinov (SZ) 12,5; 3.-4. Holmov (SZ) in Filip (CSR) 11; 5. Kluger (Madžarska) 10,5; 6.-7. Furman (SZ) in Pachman (CSR) 10; 8. O'Kelly (Belgija) 9,5; 9. Stahlberg (Švedska) 9; 10. Trojanescu (Rumunija) 8,5; 11. Szandorf (Madžarska) 8; 12.-14. S. Szabo (Rumunija), Silva (Poljska), Balanel (Rumunija) 7; 15. Wade (Nova Zelandija) 6,5; 16. Choltea (Rumunija) 6; 17. dr. Paoli (Italija) 3,5; 18. Voilescu (Rumunija) 3 točke.

Omladič postal prvak Primorske

SOLKAN, 1. - Novi šahovski prvak Primorske je postal Omladič iz Kopa, ki je dosegel 9 točk. Drugo in tretje mesto si delita Branisel (Niva Gorica) in Zabukovec (Niva Bistrica) s 8,5 točkami; četrti je Pogacnik (Sežana) z 8 točkami itd.

POLOŽAJ V TRŽIŠKIH LADJEDELNICAH

Vse dosedanje obljube ne bodo odstranile krize

Oddeku CRDA za izdelovanje železniških vagonov so zagotovili naročila za dve leti. Odobrili zakonski osnutek ministra Tambronija o pomoči italijanskim ladjedelnicam

Iz Rima se je pred dnevi vrnila delegacija notranjih komisij CRDA iz Tržiča. Obiskala je predsednika parlamenta in predsednika senata, predsednika FIM, podtajnika trgovinske mornarice in druge osebnosti. Vsem so zastopniki tržičkih ladjedelnic delavcev razložili kritično stanje v tržičkih podjetjih CRDA in odločno zahtevali ukrepe, ki bi prispevali k zaposlitvi vsega delavstva in zajamčili delo v bodoče, posebno zaradi velike važnosti tržičke industrije, ki zaposluje največ delovne sile iz goriške pokrajine. Slednja je zaradi visokih števil nezaposlenih na prvem mestu v državi in je gospodarski položaj prebivalstva brezupen. Delegacija članov, predstavnikov notranjih komisij ni prinesla nikakršne vesele novice, ki bi pomirila delavstvo. Vseposvods so delegaciji govorili le o zakonskem osnutku ministra Tambronija, ki naj bi za bodočnost zajamčil delo italijanskim ladjedelnicam na podlagi davčnih in carinskih olajšav za proizvode italijanskih ladjedelic.

Podpora ECA za mesec april

Običinsko podporno društvo v Gorici obvešča svoje podpirance, da se bo podeljevanje navadnih podpor za mesec april revnim osebam vršilo po spodaj navedenem abecednem redu, ki si ga lahko vsak tudi ogleda na oglašni deski na sedežu društva v Ul. Baiamonti 22.

Petek, 2. aprila: Erke A. B. C.; sobota, 3. aprila: Erke D. E. F. G.; ponedeljek 5. aprila: Erke H. I. K. L. torek, 6. aprila: M. N. O.; sreda 7. aprila: P. Q. R.; četrtek, 8. aprila: S. T.; petek, 9. aprila: U. V. Z.

VAŠKI SESTANEK DFS NA VRHU

PODPIRALI BOMO SAMO SINDIKALNE AKCIJE BREZ ŠPEKULATIVNIH POLITIČNIH CILJEV

Župan tov. Jožef Češcut o občinskih vprašanjih - Pred napeljavo elektrike na Vrh - Tov. Viljem Nanut o zapostavljenju slovenskih občin - Tov. Ivo Marinčič kritiziral krivični davčni sistem.

V prisotnosti nad 30 vaščanov je bil v torek zvečer na Vrh pri Grilu kongresni sestanek DFS. Sestanka so se udeležili tajnik IO DFS tov. Viljem Nanut, župan tov. Jožef Češcut iz Sovodnje ter urednik «Sočec». Domačine je pozdravil Anton Čotič z Vrha, ki je v kratkem orisal pomen kongresa. O občinskih zadevah predvsem v zvezi s programom, ki ga je postavila Demokratska fronta Slovencev v času volilne kampanje, je govoril župan sovojske občine tov. Jožef Češcut. V jedrnatih besedah je podal sliko volilne bitke, v kateri so hoteli zastopniki SDZ z raznimi zvijačami preprečiti izročitev sovojske občine v roke DFS, ki je na občinskih volitvah odnesla najvišji odstotek glasov. Zato je govoril tov. Češcut o občinskih zadevah, ki od bližje zanimajo Vrhovce. Glede napeljave električne razsvetljave je poudaril, da je oblast odobrila načrte in tudi proračun ter občina čaka zgolj na formalnosti, ki jih morajo pristojne oblasti v Rimu v kratkem času izpolniti. V zvezi s tem je občina zadnjikrat tudi intervenirala in je upati na skorajšnjo napeljavo elektrike. Glede delovnih centrov je župan omenil željo občine, da bi dodelila Vrh za popravila ceste vsaj še en center, vendar pa so njih število v letošnjem letu na splošno znižali in se ni upštevala nobena pritožba občine.

Četrtek semenj

V muhastem vremenu, ki je večeraj prinesel zopet nekaj dežnih kapljic, so se kramarji zopet zbrali in razgrnili svoje pisano blago pred kuce in številne radovedneže. Skoraj vsak četrtek ima Gorica poleg običajnih prodajalcev čevljev, perila, sadik, rož ter kravat skupno z rezili za raznovrstne okuse tudi posebne kramarje, ki s svojim obiskom obogatijo goriški semenj vsaj enkrat letno. To pot so se goriški radovedneži seznanili z družino Češcutov.

Četrtek semenj

V muhastem vremenu, ki je večeraj prinesel zopet nekaj dežnih kapljic, so se kramarji zopet zbrali in razgrnili svoje pisano blago pred kuce in številne radovedneže. Skoraj vsak četrtek ima Gorica poleg običajnih prodajalcev čevljev, perila, sadik, rož ter kravat skupno z rezili za raznovrstne okuse tudi posebne kramarje, ki s svojim obiskom obogatijo goriški semenj vsaj enkrat letno. To pot so se goriški radovedneži seznanili z družino Češcutov.

Četrtek semenj

V muhastem vremenu, ki je večeraj prinesel zopet nekaj dežnih kapljic, so se kramarji zopet zbrali in razgrnili svoje pisano blago pred kuce in številne radovedneže. Skoraj vsak četrtek ima Gorica poleg običajnih prodajalcev čevljev, perila, sadik, rož ter kravat skupno z rezili za raznovrstne okuse tudi posebne kramarje, ki s svojim obiskom obogatijo goriški semenj vsaj enkrat letno. To pot so se goriški radovedneži seznanili z družino Češcutov.

GLASBENA ŠOLA V GORICI

PRIREDI JUTRI 3. APRILA OB 20.30 URI V DVORANI «PRI ZLATEM PAJKU»

Koncert mladinske pesmi

Z NASLEDNJIM SPOREDOM:

- 1) Anton Jobst: Domovina, zemlja, mati (Iv. Cankar) Plovi, plovi (Nar. iz Dalmacije) Pavle Kalan: Rajanje (Fr. Bevk) Mladinski zbor
2) Matija Tomc: Uspavanka (M. Kunčič) Danilo Bučar: Uspavanka (N. Božičeva) Dekliški zbor
3) L. Kramolc: Prišla je ta ljuba vigrad (Nar. iz Rož) Ciril Pregelj: Ste vidli barona? (Nar. iz Ljutomer) Skupina dijakov
4) M. Bravničar: Polček je povsod doma Polček davkov ne plačuje Dva polča Mladinski zbor s spremljevanjem klavirja
5) S. Mihelič: Medo pleše (M. Golar) Dijaki mešani zbor
6) L.M. Škerjanc: Špela - Jk (Igo Gruden) Jadro (Igo Gruden) Uspavanka (Igo Gruden) Eji! (V. Jerajeva) Pomladsko kolo (Utva) Jesenska (V. Jerajeva) Učenke s spremljevanjem klavirja
7) R. Simoniti: Kolo (Narodna) S. Mihelič: Na kolenu (O. Zupancič) Dijaki mešani zbor

MATINEJA ZA SOLSKO MLADINO iz mesta in okolice bo v nedeljo 4. aprila ob 10. uri v isti dvorani. Vstopnice za koncert dobite od četrtka, 1. aprila dalje na sedežu Z S P D

VAŠKI SESTANEK DFS NA VRHU

PODPIRALI BOMO SAMO SINDIKALNE AKCIJE BREZ ŠPEKULATIVNIH POLITIČNIH CILJEV

Župan tov. Jožef Češcut o občinskih vprašanjih - Pred napeljavo elektrike na Vrh - Tov. Viljem Nanut o zapostavljenju slovenskih občin - Tov. Ivo Marinčič kritiziral krivični davčni sistem.

V prisotnosti nad 30 vaščanov je bil v torek zvečer na Vrh pri Grilu kongresni sestanek DFS. Sestanka so se udeležili tajnik IO DFS tov. Viljem Nanut, župan tov. Jožef Češcut iz Sovodnje ter urednik «Sočec». Domačine je pozdravil Anton Čotič z Vrha, ki je v kratkem orisal pomen kongresa. O občinskih zadevah predvsem v zvezi s programom, ki ga je postavila Demokratska fronta Slovencev v času volilne kampanje, je govoril župan sovojske občine tov. Jožef Češcut. V jedrnatih besedah je podal sliko volilne bitke, v kateri so hoteli zastopniki SDZ z raznimi zvijačami preprečiti izročitev sovojske občine v roke DFS, ki je na občinskih volitvah odnesla najvišji odstotek glasov. Zato je govoril tov. Češcut o občinskih zadevah, ki od bližje zanimajo Vrhovce. Glede napeljave električne razsvetljave je poudaril, da je oblast odobrila načrte in tudi proračun ter občina čaka zgolj na formalnosti, ki jih morajo pristojne oblasti v Rimu v kratkem času izpolniti. V zvezi s tem je občina zadnjikrat tudi intervenirala in je upati na skorajšnjo napeljavo elektrike. Glede delovnih centrov je župan omenil željo občine, da bi dodelila Vrh za popravila ceste vsaj še en center, vendar pa so njih število v letošnjem letu na splošno znižali in se ni upštevala nobena pritožba občine.

Četrtek semenj

V muhastem vremenu, ki je večeraj prinesel zopet nekaj dežnih kapljic, so se kramarji zopet zbrali in razgrnili svoje pisano blago pred kuce in številne radovedneže. Skoraj vsak četrtek ima Gorica poleg običajnih prodajalcev čevljev, perila, sadik, rož ter kravat skupno z rezili za raznovrstne okuse tudi posebne kramarje, ki s svojim obiskom obogatijo goriški semenj vsaj enkrat letno. To pot so se goriški radovedneži seznanili z družino Češcutov.

Četrtek semenj

V muhastem vremenu, ki je večeraj prinesel zopet nekaj dežnih kapljic, so se kramarji zopet zbrali in razgrnili svoje pisano blago pred kuce in številne radovedneže. Skoraj vsak četrtek ima Gorica poleg običajnih prodajalcev čevljev, perila, sadik, rož ter kravat skupno z rezili za raznovrstne okuse tudi posebne kramarje, ki s svojim obiskom obogatijo goriški semenj vsaj enkrat letno. To pot so se goriški radovedneži seznanili z družino Češcutov.

Četrtek semenj

V muhastem vremenu, ki je večeraj prinesel zopet nekaj dežnih kapljic, so se kramarji zopet zbrali in razgrnili svoje pisano blago pred kuce in številne radovedneže. Skoraj vsak četrtek ima Gorica poleg običajnih prodajalcev čevljev, perila, sadik, rož ter kravat skupno z rezili za raznovrstne okuse tudi posebne kramarje, ki s svojim obiskom obogatijo goriški semenj vsaj enkrat letno. To pot so se goriški radovedneži seznanili z družino Češcutov.